

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL K.S. SKUNDO**

2025 m. liepos 4 d. Nr. S-127 (7-2025/82)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Kristinos Jakštienės (Pranešėja), Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo K.S. (toliau – Pareiškėjas) 2025-05-19 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-05-07 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.222Mr) 500-596 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjas dalyvavo 2025-07-01 Komisijos posėdyje. Inspekcijos atstovas E.F. posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas 2025-05-19 skunde Komisijos prašo atleisti nuo jam apskaičiuotų akcizų delspinigių.

Skunde nurodoma, kad Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 baudžiamuoju įsakymu baudžiamajoje byloje Nr. 1-307-891/2022 Pareiškėjas buvo pripažintas kaltu dėl to, kad padarė nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 199² straipsnio 2 dalyje. Baudžiamajame įsakyme nėra informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus nuo cigarečių, kurios buvo nusikalstamos veikos objektas. Pareiškėjui nebuvo tinkamai išaiškinta atsiradusi prievolė mokėti akcizus. Apie pareigą nuo cigarečių vertės skaičiuoti ir mokėti akcizus Pareiškėjas buvo informuotas tik po 2,5 m. Inspekcijos raštu. Gavęs šią informaciją, Pareiškėjas per trumpą laiką pateikė akcizų deklaraciją už 2022 m., taip pat sumokėjo dalį akcizų sumos ir pateikė prašymą dėl mokestinės paskolos sutarties sudarymo. Pareiškėjas pažymi, kad akcizų ir akcizų delspinigių sumos, įvertinant jo sveikatos būklę, Pareiškėjui yra didelė finansinė našta.

Pareiškėjo nuomone, nurodytos aplinkybės sudaro pagrindą vertinimui, kad yra pagrindas atleisti Pareiškėją nuo delspinigių Lietuvos Respublikos mokesčių

administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 141 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytu pagrindu¹ ir / ar MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte² nustatytu pagrindu.

Pareiškėjas pažymi, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus. Reikšminga aplinkybė, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįstamas ir paties mokesčių mokėtojo elgesys.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktais, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 „Dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 7 punktu, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2025-04-07 prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių, Sprendimu nutarė atleisti Pareiškėją nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23 ir neatleisti Pareiškėjo nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad Mokesčių apskaitos informacinės sistemos duomenimis, Pareiškėjas 2025-04-29 (prašymo nagrinėjimo diena) valstybės biudžetui skolingas 63385,55 Eur akcizų ir 21927,04 Eur akcizų delspinigių. Šiame Sprendime nagrinėjamas Pareiškėjo atleidimo nuo 21927,04 Eur akcizų delspinigių klausimas.

Inspekcija Sprendime pacitavo MAĮ 100 straipsnio 1 dalies ir 141 straipsnio 1 dalies nuostatas, nustatančias atleidimo nuo delspinigių ir baudų sąlygas ir pažymėjo, kad prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamas tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta nurodytose teisės aktų normose. MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu šiame įstatyme nustatytu pagrindu.

Inspekcija pažymėjo, kad mokesčių mokėtojo prievolė sumokėti mokesčio delspinigius už ne laiku įvykdytą mokesstinę prievolę yra įtvirtinta MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punkte, kuriame numatyta, kad už nesumokėtą arba pavėluotai į biudžetą sumokėtą mokesčių mokėtojo deklaruotą mokestį skaičiuojami delspinigiai. Delspinigiai pradkami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą (MAĮ 97 straipsnio 1 dalis). Delspinigiai, pradėti skaičiuoti MAĮ 97 straipsnio nustatyta tvarka, skaičiuojami kiekvieną dieną ir baigiami skaičiuoti mokesčio sumokėjimo (sugrąžinimo) į biudžetą dieną (įskaitytinai) (MAĮ 98 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Inspekcija nurodė, kad 21927,04 Eur akcizų delspinigių suma Pareiškėjui apskaičiuota už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23, nuo akcizų, deklaruotų už 2022

---

¹ Kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

² Kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims.

m. vasario mėn. Pareiškėjas pažeidė Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – Akcizų įstatymas) 9 straipsnio 1 dalies 8 punktą³, 9 dalį⁴.

Sprendime nurodyta, kad pagal Akcizų įstatymo 22 straipsnio nuostatas asmenys už šio įstatymo ir (ar) jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus atsako MAĮ ir kitų įstatymų nustatyta tvarka. Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas asmens akcizų deklaraciją (forma FR0630A) už 2022 m. vasario mėn. pateikė 2025-03-10 ir joje deklaravo į valstybės biudžetą mokėtiną 64306 Eur akcizų sumą, dalis deklaruotos akcizų sumos (920,45 Eur) sumokėta / įskaityta 2025-04-03, likusi nesumokėta suma – 63385,55 Eur, t. y. prievolė nėra pilnai įvykdyta (deklaravimo ir mokėjimo terminas 2022-02-15).

Inspekcija nurodė, kad analizuojant LVAT praktiką, matyti, kad atleidimo nuo delspinigių pagrindas iš esmės sietinas tik su tokiais nuo mokesčių mokėtojo valios nepriklausančiomis aplinkybėmis, kurios lemia, kad jis neturėjo galimybės deklaruoti, apskaičiuoti bei sumokėti gautų mokesčių. Mokesčių mokėtojo kaltės nepaneigia tokios aplinkybės kaip neteisingas (klaidingas) mokesčių įstatymų supratimas, mokestinių prievolių neįvykdymas dėl mokėtojo kontrahentų sutartinių įsipareigojimų nevykdymo, netinkama mokesčių administratoriaus vykdoma mokesčių mokėtojo veiklos kontrolė ir laiku nenustatytas daromas mokesčių įstatymo pažeidimas, mokesčio įstatymo pažeidimą tiesiogiai padaro mokesčių mokėtojo vardu veikiantis jo atstovas ir pan. Taigi, už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas, jis privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas, jas tinkamai vykdyti ir jis negali teisinti savo paties pareigų nevykdymo kitų asmenų nepakankamai atlikta jo veiklos kontrole⁵. Pagal MAĮ nuostatas už mokėtino į biudžetą mokesčio sumažinimą skiriamos sankcijos laikomos griežta (objektyvia) atsakomybe, kuriai esant mokesčių mokėtojo kaltė visuomet preziumuojama, tai yra laikoma, kad dėl mokesčio įstatymo pažeidimo kaltas mokesčių mokėtojas, jeigu jis neįrodo priešingai.

Inspekcijos vertinimu, Pareiškėjo prie prašymo pateikti sveikatos išrašo kopijos duomenys, nepaneigia Pareiškėjo kaltės dėl laiku nepateiktos akcizų deklaracijos ir laiku nesumokėto mokesčio, nes prievolė deklaruoti ir mokėti akcizus atsirado daug ankščiau, nei įvyko autoįvykis, kuriame Pareiškėjas nukentėjo.

Inspekcija pažymėjo, jog LVAT praktikoje laikomasi pozicijos, kad, vertinant MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintą atleidimo pagrindą, yra reikšminga mokesčio mokėtojo subjektyvinė pusė, t. y. kaltė, kurios išraiška yra nepakankamas atidumas, rūpestingumas ar apdairumas, kurio reikalaujama iš veikiančio asmens konkrečiomis sąlygomis. Asmuo, kuris nevykdė pareigos elgtis rūpestingai ir atidžiai arba nesugebėjo toks būti konkrečioje situacijoje, negali būti atleistas nuo atsakomybės (delspinigių), nesant kaltės dėl padaryto pažeidimo⁶. Tačiau LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų

³ Prievolė mokėti akcizus atsiranda už 8) laikomas specialiais ženklais – banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis, taip pat už kitas laikomas (įskaitant pažeidimo atvejus) akcizais apmokestinamas prekes, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, bet už kurias akcizai vadovaujantis šio įstatymo ar savo esme tolygiomis kitų valstybių narių teisės aktų nuostatomis nesumokėti.

⁴ Šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu atveju prievolė mokėti akcizus tenka asmeniui, laikančiam (įskaitant saugojimą) šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytas akcizais apmokestinamas prekes, arba bet kuriam kitam asmeniui, dalyvavusiam laikant tokias prekes (įskaitant saugojimą).

⁵ Pvz., LVAT 2012-09-19 aprobuotas LVAT, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas; Administracinė jurisprudencija 23, p. 542-877.

⁶ Pvz., LVAT 2015-02-09 nutartis adm. byloje Nr. A-81-261/2015; 2021-09-15 nutartis adm. byloje Nr. eA-2713-968/2021; 2021-12-08 nutartis adm. byloje Nr. eA-2807-602/2021.

delspinių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus⁷. Reikšminga aplinkybė, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinių) klausimą, LVAT pripažįstamas ir paties mokesčių mokėtojo elgesys⁸.

Inspekcija nurodė, kad Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 teismo baudžiamuoju įsakymu baudžiamojame byloje Nr. 1-307-891/2022 Pareiškėjas buvo pripažintas kaltu dėl to, kad padarė nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamąjo kodekso 199² straipsnio 2 dalyje. Mokesčių administratorius nedalyvavo baudžiamojame byloje, baudžiamajame įsakyme nėra informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus nuo cigarečių, kurios buvo padarytos nusikalstamos veikos, objektas. Apie pareigą nuo cigarečių vertės skaičiuoti ir mokėti akcizus Inspekcija Pareiškėją informavo 2025 m. kovo mėn. raštu, t. y. po daugiau nei 2,5 metų nuo baudžiamosios bylos baigties. Taigi, Pareiškėjas galėjo sąžiningai nežinoti apie pareigą deklaruoti ir mokėti akcizus, todėl tokiais atvejais svarbus mokesčio administratoriaus vaidmuo. Taip pat Pareiškėjas galėjo turėti pagrįstą lūkestį, jog neturi mokestinių prievolių, nes ilgą laikotarpį negavo apie jas jokių pranešimų iš mokesčių administratoriaus.

Inspekcija pažymėjo, kad vertinant delspinių atitiktį teisingumo ir protingumo principams bei remiantis nustatytais aplinkybių pagrindais, t. y. kad Pareiškėjas, 2025 m. kovo mėn. gavęs informaciją iš Inspekcijos, geranoriškai per trumpą laiką pateikė akcizų deklaraciją už 2022 m., Inspekcija apie prievolę deklaruoti ir sumokėti akcizus pagal teismo baudžiamąjį įsakymą Pareiškėją informavo praėjus daugiau nei 2,5 metams nuo teismo baudžiamąjo įsakymo įsiteisėjimo dienos, darytina išvada, kad yra pagrindas vadovaujantis MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais atleisti Pareiškėją nuo dalies delspinių.

Inspekcija taip pat atkreipė dėmesį ir į tai, kad LVAT suformuotos taisyklės įprastai pripažįstamos sudarančiomis pagrindą atleisti mokesčių mokėtoją ne nuo visų, o nuo dalies delspinių (ar baudų) mokėjimo, nes laikomasi pozicijos, jog yra nustatyti mokesčių teisės aktų pažeidimai, todėl atleidžiant mokesčių mokėtoją nuo visų ekonominių sankcijų, jos neatliktų jų skyrimu numatytų tikslų: poveikio konkrečiam mokesčių mokėtojui, bendrosios prevencijos, nebūtų ginamas viešasis interesas ir būtų pažeistas mokesčių mokėtojų lygybės principas.

Inspekcija, atsižvelgdama į aptartas aplinkybes ir siekdama užtikrinti už mokestinių prievolių taikomų ekonominių priemonių proporcingumą, išvengiant taikomų poveikio priemonių neigiamo poveikio Pareiškėjo interesams, konstatavo, kad Pareiškėjas atleistinas nuo 50 proc., t. y. nuo 10963,52 Eur (21927,04 Eur x 50 proc.) akcizų delspinių mokėjimo.

Inspekcija akcentavo, kad pagal MAĮ nuostatas mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas tik nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet dar nesumokėtų (neišieškotų) delspinių ar jų dalies, tačiau negali būti atleistas nuo delspinių, kurių nėra prašymo nagrinėjimo metu, t. y. nuo delspinių, kurie bus apskaičiuoti ateityje įstatymo nustatyta tvarka. Kol nebus padengta akcizų nepriemoka, Pareiškėjui akcizų delspiniai ir toliau bus skaičiuojami iki MAĮ 98 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino. Todėl Pareiškėjas, kaip sąžiningas ir apdairus mokesčių mokėtojas, turėtų kaip įmanoma greičiau siekti sumokėti 63385,55 Eur akcizų nepriemoką, nuo kurios šiuo metu įstatymo nustatyta tvarka toliau

---

⁷ Pvz., LVAT 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011.

⁸ Pvz., LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014.

skaičiuojami delspinigiai ir nepiktnaudžiauti teise ateityje siekiant atleidimo nuo delspinigių, kadangi ne tik mokesčių administratorius, tačiau ir pats mokesčių mokėtojas turi būti aktyvus siekdamas įvykdyti mokesčines prievoles. Nesant galimybės sumokėti visos mokesčio ir delspinigių sumos iš karto, Pareiškėjas gali kreiptis dėl mokesčinės paskolos sutarties sudarymo.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas. Inspekcijos Sprendimas keistinas, atleidžiant Pareiškėją papildomai nuo 20 proc. akcizų delspinigių sumos.

Mokestinis ginčas nagrinėjamoje byloje kilęs dėl Sprendimo, kuriuo Pareiškėjas neatleistas nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių, t. y. 50 proc. apskaičiuotos 21927,04 Eur akcizų delspinigių sumos ir atleistas nuo likusių 50 proc. 10963,52 Eur akcizų delspinigių.

Pareiškėjas prašo panaikinti Inspekcijos Sprendimo dalį, kuria Pareiškėjas neatleistas nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių mokėjimo. Pareiškėjas atleidimą nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių mokėjimo iš esmės grindžia tuo, jog apie pareigą skaičiuoti ir mokėti akcizus buvo informuotas tik po 2,5 metų po Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 nuosprendžio baudžiamojoje byloje Nr. 1-307-891/2022 priėmimo, nuosprendyje nėra informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus nuo cigarečių, kurios buvo padarytos nusikalstamos veikos, objektas. Pareiškėjas akcentuoja, kad nežinojo apie pareigą deklaruoti ir mokėti akcizus, nes ilgą laikotarpį negavo jokių pranešimų iš mokesčių administratoriaus apie jam priklausančią mokėti mokesčines prievoles. Pareiškėjo teigimu, apskaičiuota 10963,52 Euro akcizų delspinigių suma, įvertinant Pareiškėjo dabartinę sveikatos būklę, yra didžiulė finansinė našta.

Pareiškėjo nuomone, nurodytos aplinkybės sudaro pagrindą vertinimui, kad yra pagrindas atleisti Pareiškėją nuo delspinigių remiantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytu pagrindu. Be to, Pareiškėjas laikosi pozicijos, kad nuo akcizų delspinigių mokėjimo gali būti atleistas vadovaujantis teisingumo ir protingumo principais.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo skunde nurodytus ir Komisijos posėdžio metu akcentuotus nesutikimo su Inspekcijos Sprendimu motyvus, pažymi, kad bylos nagrinėjimo apimtis lemia mokesčių mokėtojo pareikšti konkretūs ir aiškūs reikalavimai, todėl šiame sprendime Komisija pasisakys dėl galimybės atleisti Pareiškėją nuo akcizų delspinigių mokėjimo remiantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkte, MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytais pagrindais. Taip pat vertintina galimybė atleisti Pareiškėją nuo akcizų delspinigių mokėjimo remiantis MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi.

Nurodytinios esminės mokesčio ginčo byloje nustatytos faktinės aplinkybės:

1. Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-307-891/2022 Pareiškėjas buvo pripažintas kaltu dėl to, kad padarė nusikalstamą veiką, numatytą BK 199² straipsnio 2 dalyje;

2. Vilniaus apygardos prokuratūra 2024-11-20 raštu „Dėl Vilniaus apygardos prokurorų baigtose neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis baudžiamosiose bylose VMI nepareikštų civilinių ieškinių“ Nr. 2S-2284 informavo Inspekciją apie baudžiamąsias bylas pagal BK 199² straipsnį, kuriose yra priimti įsiteisėję apkaltinamieji nuosprendžiai ir baudžiamieji įsakymai, kuriuose asmenys pripažinti kaltais ir nuteisti už neteisėtą disponavimą akcizais apmokestinamomis prekėmis (ar sprendimai atleisti tokį asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės) ir Inspekcijos nebuvo pareikšti civiliniai ieškiniai dėl valstybei padarytos turtinės žalos dėl nesumokėtų į valstybės biudžetą privalomų akcizų mokesčių atlyginimo, tarp kurių ir Pareiškėjo atvejis;

3. Inspekcija 2025-01-30 raštu „Dėl Akcizų deklaracijos pateikimo ir akcizų sumokėjimo“ Nr. RAA-1393 informavo Pareiškėją, kad vadovaujantis Akcizų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 8 punktu, to paties straipsnio 9 dalimi ir 14 dalimi, už akcizais apmokestinamas prekes (22997,5 pakelių cigarečių „NZ Gold“ ir 3250 pakelių cigarečių „Minsk 5 Superslims“) apskaičiuotina 64306 Eur akcizų. Ši suma apskaičiuota atsižvelgiant į tai, kad dėl neteisėto disponavimo 91990 pakelių cigarečių „NZ Gold“ ir 13000 pakelių cigarečių „Minsk 5 Superslims“ pripažinti kaltais keturi asmenys, deklaruotina ir mokėtina akcizų suma už šį kiekį padalinta proporcingai į keturias lygias dalis. Inspekcija pirmiau minėtame rašte detalai išdėstė Pareiškėjui, kaip deklaruoti ir sumokėti akcizus. Inspekcija išaiškino Pareiškėjui, kad pagal Akcizų įstatymo 10 straipsnio 8 dalį (2022-02-13 galiojusi įstatymo redakcija), asmeniui, laikinai specialiais ženklais – banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prievolės sumokėti akcizus atsiradimo, privaloma pateikti akcizų deklaraciją ir joje deklaruoti mokėtiną akcizų sumą. Mokėtina akcizų suma, vadovaujantis Akcizų įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostata, turi būti sumokėta ne vėliau kaip iki deklaracijos pateikimo termino pabaigos. Inspekcija nurodė, kad vadovaujantis MAJ 97 straipsnio 1 dalimi, nuo kitos dienos po to, kai mokestis turėjo būti sumokėtas į biudžetą (2022-02-15), pradedami skaičiuoti delspinigiai;

3. Pareiškėjas Asmens akcizų deklaraciją už 2022-02-14, kurioje deklaravo į valstybės biudžetą mokėtiną 64306 Eur akcizų sumą, pateikė 2025-03-10;

4. Pareiškėjas sumokėjo dalį (920,45 Eur) akcizų sumos (deklaravimo ir mokėjimo terminas 2022-02-15);

5. Inspekcija nuo deklaruotos akcizų sumos už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23 apskaičiavo 21927,04 Eur akcizų delspinigių;

6. Inspekcija skundžiamu Sprendimu, vadovaudamasi MAJ 8 straipsnio 3 dalimi, atleido Pareiškėją nuo 50 proc. akcizų delspinigių, apskaičiuotų už laikotarpį nuo 2022-02-16 iki 2025-04-23, mokėjimo. Inspekcija nurodė, kad mokesčių administratorius nedalyvavo baudžiamojoje byloje, baudžiamajame įsakyme nėra informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus nuo cigarečių, kurios buvo padarytos nusikalstamos veikos, objektas. Apie pareigą nuo cigarečių vertės skaičiuoti ir mokėti akcizus Inspekcija Pareiškėją informavo 2025 m., t. y. po daugiau nei 2,5 metų nuo baudžiamosios bylos baigties. Todėl Pareiškėjas galėjo sąžiningai nežinoti apie pareigą deklaruoti ir mokėti akcizus ir turėti pagrįstą lūkestį, jog neturi mokesčių prievolių, nes ilgą laikotarpį negavo apie jas jokių pranešimų iš mokesčių administratoriaus.

Dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo MAJ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu

Mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu yra šio įstatymo 141 straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindas (MAJ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktas). MAJ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkte numatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių, kai mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Komisija, pasisakydama dėl Pareiškėjo skunde nurodyto MAJ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkto, pažymi, kad LVAT yra nurodęs, jog siekiant pasinaudoti šiuo teisiniu pagrindu, mokesčių mokėtojui tenka pareiga įrodyti, kad jis dėl atitinkamo mokesčio mokėjimo kreipėsi į mokesčių administratorių, o pastarasis jam suteikė tuo klausimu klaidingą

konsultaciją⁹. Be to, mokesčių administratoriaus konsultacijoje nagrinėtas klausimas turi atitikti aplinkybes, dėl kurių konstatuotas mokesčių įstatymų pažeidimas, t. y. konsultacija turi būti pateikta mokesčių mokėtojui nurodant iš principo analogišką situaciją, dėl kurios vėliau jo atžvilgiu konstatuojamas mokesčių įstatymų pažeidimas¹⁰.

Nagrinėjamu atveju nėra duomenų, jog Pareiškėjas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo ar dėl mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu suteiktos klaidingos konsultacijos, todėl Pareiškėjas negali būti atleistas nuo akcizų delspinigių mokėjimo pagal MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 4 punktą.

Dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindu

Pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktą mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir reabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą arba tokia parama jau teikiama).

LVAT praktikoje ne kartą konstatuota, kad nurodytas atleidimo nuo delspinigių pagrindas atleidimą nuo delspinigių sieja su sunkia fizinio asmens ekonomine (socialine) padėtimi ir vien asmens priskyrimas tam tikrai socialinei grupei (pensininkams, neįgaliesiems, bedarbiams ir pan.) savaime nesudaro pagrindo atleisti jį nuo delspinigių; tam būtina įvertinti visas mokesčių mokėtojo ekonominę (socialinę) padėtį apibūdinančias aplinkybes (gaunamas pajamas, turimą nekilnojamąjį turtą ir kt.)¹¹. Be to, LVAT laikosi pozicijos, kad mokesčių mokėtojas, prašantis atleisti nuo delspinigių, turi teikti faktinius duomenis, įrodančius, jog jam reikalinga valstybės parama arba tokia parama jau teikiama. Kitais mokesčių administratoriui suteikta teisė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių negalėtų ir neturėtų būti realizuota¹².

Pareiškėjas mokesčių administratoriui pateikė 2025-04-04 VĮ Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės Stacionaro ekspertizės išrašą, iš kurio matyti, kad Pareiškėjas 2025 m. tam tikru laikotarpiu dėl traumos buvo hospitalizuotas, tačiau Pareiškėjas nenurodė jokių konkrečių aplinkybių bei nepateikė jokių faktinių duomenų, patvirtinančių, jog yra sunki Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis, todėl nėra pagrindo Pareiškėjo finansinę (ekonominę) būklę pripažinti sunkia ir atleisti Pareiškėją nuo akcizų delspinigių mokėjimo, vadovaujantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu.

Dėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo MAĮ 8 straipsnio 3 dalies pagrindu

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad LVAT, nagrinėdamas mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų baudų ir delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl

⁹ Pvz., LVAT 2010-11-19 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1637/2010, 2011-06-30 nutartis adm. byloje Nr. A-438-796/2011 ir kt.

¹⁰ Pvz., LVAT 2012-02-03 nutartis adm. byloje Nr. A-575-13/2012.

¹¹ Pvz., LVAT 2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A-442-807/2010, 2016-01-28 nutartis adm. byloje Nr. A-154-438/2016, 2018-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-94-261/2018, 2021-09-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2692-968/2021 ir kt.

¹² Pvz., LVAT 2021-04-14 nutartį adm. byloje Nr. eA-511-556/2021, 2024-01-31 nutartį adm. byloje Nr. eA-445-442/2024 ir kt.

skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus¹³. Tačiau akcentuotina, kad atleidimas nuo ekonominių sankcijų mokėjimo yra galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms¹⁴, kurios buvo nulemtos norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo – pavyzdžiui, nepateisinamai ilgai truko mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmai, mokesčių administratorius nepagrįstai ilgai delsė atnaujinti mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus po mokestinio patikrinimo sustabdymo, pirminio patikrinimo metu nevisapusiškai įvertintos su apmokestinimu susijusios aplinkybės, dėl kurių kilo būtinybė atlikti pakartotinius tikrinimo veiksmus, o visą šį laikotarpį buvo skaičiuojami delspinigiai, ir pan., arba tais atvejais, kai yra akivaizdu, kad apskaičiuoti delspinigiai dėl savo dydžio (pavyzdžiui, artimas, ar net viršijantis pačią mokestinę prievolę) būtų neadekvatūs padarytam pažeidimui, taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimo padarymo aplinkybės. Reikšmingomis aplinkybėmis, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT vertina ir paties mokėtojo elgesį kontrolės veiksmų metu ar po jų¹⁵. Taigi, taikant teisingumo ir protingumo kriterijus, vertintini visų mokestinių teisinių santykių dalyvių veiksmai mokesčių administravimo procese.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, šiuo atveju Pareiškėjo prievolės mokėti akcizus dėl neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis, savalaikis neįgyvendinimas, sietinas ne tik su, pirmiausia, MAJ numatyta Pareiškėjo pareiga laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę; teisingai apskaičiuoti mokestį, vadovaujantis mokesčių įstatymais; laiku pateikti mokesčių deklaracijas ir kitus teisės aktuose nurodytus dokumentus (MAJ 40 straipsnio 1, 4 ir 5 punktai), bet ir su mokesčių administratoriaus MAJ 32 straipsnio 4 punkte nustatyta pareiga pagal savo kompetenciją ginti teisėtus valstybės interesus. Nagrinėjamo atvejo kontekste tai reikštų prievolės savalaikiai mokėti akcizus įgyvendinimo užtikrinimą. Šiuo atveju mokesčių administratorius informaciją apie tai, kad Pareiškėjas pripažintas kaltu dėl neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis (Vilniaus apygardos teismo 2022-08-16 nuosprendis baudžiamosiose bylose Nr. 1-307-891/2022) gavo tik 2024-11-20, t. y. praėjus daugiau nei 2 metams, Vilniaus apygardos prokuratūrai informavus Inspekciją apie Vilniaus apygardos prokurorų baigtose neteisėto disponavimo akcizais apmokestinamomis prekėmis baudžiamosiose bylose, Inspekcijai nepareiškus civilinių ieškinių, atvejus. Pareiškėjas apie prievolę mokėti akcizus buvo informuotas 2025-01-30, t. y. praėjus daugiau nei 2 mėnesiams po informacijos iš Vilniaus apygardos prokuratūros, gavimo.

Komisija sutinka su Inspekcijos Sprendime išdėstytais atleidimo nuo 50 proc. (10963,52 Eur) akcizų delspinigių argumentais, t. y. baudžiamajame įsakyme nėra informacijos apie Pareiškėjui atsiradusią pareigą deklaruoti ir sumokėti akcizus, apie šią pareigą Inspekcija Pareiškėją informavo praėjus daugiau nei 2,5 metų nuo baudžiamosios bylos baigties, todėl Pareiškėjas galėjo sąžiningai nežinoti apie pareigą deklaruoti ir mokėti akcizus ir turėti pagrįstą lūkestį, jog neturi mokestinių prievolių. Be to, Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Pareiškėjas rodė iniciatyvą vykdant prievoles valstybei. Pareiškėjas pakankamai operatyviai (2025-03-10) pateikė Asmens akcizų deklaraciją, kurioje deklaravo į valstybės biudžetą mokėtiną 64306 Eur akcizų sumą ir ėmėsi aktyvių veiksmų mokestinės prievolės vykdymui, dalį įmokos sumokėdamas iš karto, dalį – inicijuodamas mokestinės paskolos sudarymą (Inspekcijos 2025-07-02 pateikta informacija).

¹³ Pvz., LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011, 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014.

¹⁴ Pvz., LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis adm. byloje Nr. A-144-602/2018, 2020-07-29 nutartis adm. byloje Nr. eA-3155-968/2020 ir kt.

¹⁵ Pvz., LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014.

Komisija, atsižvelgdama į pirmiau nurodytas aplinkybes bei siekdama užtikrinti už mokestinių prievolių taikomų ekonominių priemonių proporcingumą, išvengiant taikomų poveikio priemonių neigiamo poveikio Pareiškėjo interesams, konstatuoja, kad Pareiškėjas papildomai atleistas nuo 20 proc. akcizų delspinigių, t. y. nuo 2192,70 Eur (10963,52 Eur x 20 proc.) akcizų delspinigių mokėjimo. Todėl Inspekcijos Sprendimo dalis, kuria Pareiškėjas neatleistas nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių mokėjimo keistina, atleidžiant Pareiškėją nuo 2192,70 Eur akcizų delspinigių mokėjimo ir neatleidžiant nuo 8770,82 Eur (10963,52 – 2192,70) akcizų delspinigių mokėjimo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-05-07 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.222Mr) 500-596 dalį, kuria Pareiškėjas neatleistas nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių mokėjimo: vietoj sprendimo dalies, kuria Pareiškėjas neatleistas nuo 10963,52 Eur akcizų delspinigių mokėjimo, nurodoma atleisti Pareiškėją nuo 2192,70 Eur akcizų delspinigių mokėjimo ir neatleisti Pareiškėjo nuo 8770,82 Eur akcizų delspinigių mokėjimo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Kristina Jakštienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė